

Fotografia: Joan Guerrero

Diari de l'exposició

EN PORTADA

100 ANYS DE PREMSA

a Santa Coloma de Gramenet 1919 - 2019

del 31 d'agost al 3 de novembre de 2019 al Museu Torre Balldovina

Sumar veus

“Soc molt partidari de la premsa local: fixa la memòria col·lectiva dels fets i els protagonistes de la proximitat. Celebro –i molt– que Santa Coloma pugui lluir 100 anys de periodisme que ens ajuden a veure l’evolució que s’hi ha viscut. Els primers records que em serva la meva memòria personal em remetent a un troleibús de dos pisos, l’FS, i un altre d’un sol pis, l’FI, que m’hi portaven –l’un des de la plaça d’Urquinaona i l’altre des de Fabra i Puig. Un cop a la plaça podíem agafar un taxi (d’aquells grans, de color negre, que hi havia arrencats a prop de la parada) o, si no teníem tanta sort, anar a peu o amb tartana fins on ens esperava la família (que podia ser qualsevol indret al camp on dinar a la fresca). El meu avi, a començament del segle XX, s’havia fet una caseta modesta per ‘anar a estiuejar’ a Santa Coloma”

Joaquim Maria Puyal

“Santa Coloma és un aplec de persones humanes. Això és l’essencial. Mai no podrem despintar de la memòria aquelles lluites curulles de risa i d’il·lusió que van fer possibles el metro, el mercat de Singuerlín, l’ambulatori del carrer Major i Can Zam”

Salvador Cabré

“A Santa Coloma vaig aprendre a ballar sense sentir el dolor de la violència”

Micaela Flores, “La Chunga”

“Aquesta arquitectura, aquest camí fora la ratlla del temps, el núvol que es proposa d’esborrar-ho tot, i mai no ho fa, tot això tan admirable i sorprenent, ho té Santa Coloma si te la mires com si fos l’esquena de la companya d’amors”

Màrius Sampere

“El meu reconeixement més sincer a tota la gent de Santa Coloma i, molt especialment, als meus companys d’equip amb qui vaig compartir moments que recordo amb molt d’afecte. Haver format part de la història del bàsquet de la ciutat va ser tot un privilegi. Moltíssimes gràcies!”

Josep Maria Bartomeu

“A Santa Coloma vaig aprendre que somniar és de valents. Això va ser decisiu per poder guanyar campionats d’Europa de boxa i poder disputar el títol mundial”

José Hernández

“La Fageda és un projecte social altament complex que tinc l’honor de presidir, i que també s’inspira en el meu pas per Santa Coloma, quan el 1976 vaig treballar a Aspanide, en un garatge del carrer de Sant Carles, i anys més tard, a la Fundació Tallers. Mai oblidó Santa Coloma i la gent que vaig conèixer i celebro que la ciutat posi en valor els 100 anys de premsa local”

Cristóbal Colón

“La nostra condició de colomencs –això ho vam saber després– ens feia més resistents. Conscients de viure en territori comanxe, també en els marges de la cultura, ens obligava a buscar sortides de llum amb més anhel que altres companys de generació. *Gramma* va ser una d’aquestes finestres”

Núria Escur

“Quan fa anys, els veïns reivindicàvem el Motocross per al poble no pensàvem en una generació posterior, que hagués estat molt feliç de tenir uns pocs metres d’aquell espai que a finals dels anys 60 servia per celebrar campionats del món i perquè Santa Coloma fos vista arreu gràcies a la televisió”

Josep Maria Ballesteros

“Mai oblidaré el torneig de bàsquet Joan del Moral que vaig jugar a Santa Coloma amb el Joventut de Badalona, amb la Penya. Va ser molt emocionant. Jo era un nen que somniava amb jugar un dia a l’NBA i a Santa Coloma em va sortir tot bé i vaig ser feliç”

Ricky Rubio

“Demano a tothom que fem un clam de germanor: estimem Santa Coloma!”

Miquel Saladrigas

“Alcem el veire, el got, pel somni d’esperança, per Santa Coloma!”

Joan Vilaseca

Pere Ferreres Serrano

Comissari de l'exposició

Tot a la vida és comunicació. I res no defineix tan bé les característiques d'un territori en una època determinada com la seva premsa. Ara que Santa Coloma celebra 100 anys de periodisme local, volem explicar una història preciosa, en una ciutat única. És la vida mateixa. Volem mostrar que el periodisme, també a Santa Coloma, és una obra viva.

Els periodistes intentem apropar a la gent el que passa al seu voltant. Sempre ha estat complicat explicar exactament el que passa. Som subjectius. Veiem les coses amb els nostres ulls, que no són objectius. Es tracta de no estar influïts per interessos aliens a la contemplació de la realitat.

Hem decidit destacar les virtuts de totes les capçaleres de Santa Coloma al llarg d'aquests 100 anys. Pensem que és la millor manera de créixer i evolucionar, igual que ho fa la vida en la biologia humana, en la natura i el medi ambient en el que convivim. Aquesta exposició aposta per un nou diàleg global de totes les parts implicades en el periodisme i explica també que no podem renunciar al potencial que tenim.

La il·lusió i confiança de fa un segle no s'han perdut. 100 anys. Celebrem-ho plegats, perquè ens ho hem ben guanyat.

Núria Parlon Gil

Alcaldeessa de Santa Coloma de Gramenet

Memòria viva i reivindicativa: un segle de premsa colomenca

És motiu d'alegria celebrar, en el marc de la Festa Major d'Estiu 2019, commemoracions de publicacions emblemàtiques que formen part de la història de la nostra ciutat, veritables referents com a fonts d'informació per als colomencs i les colomenques. De la premsa local en parlem en la nova exposició del Museu Torre Balldovina, que us oferim per celebrar els 100 anys de periodisme amb segell colomenc. La mostra s'inicia amb *Democràcia*, la primera publicació que tenim documentada, l'any 1919, que serveix de punt de partida d'aquest recorregut per les diferents capçaleres de la premsa local que han aparegut fins avui dia a la ciutat. En aquest camí hi trobem dues efemèrides: els 50 anys de l'aparició del primer número de la revista *Gramma*, el gener de 1969, la que fou portaveu dels principals moviments reivindicatius veïnals; i deu anys més tard, el 1979, l'edició del primer butlletí municipal i setmanal que encara perviu avui dia: *L'Ajuntament Informa*. És un orgull per a la corporació municipal que durant 40 anys, cada divendres, el butlletí hagi estat puntualment als punts habituals de distribució, a l'abast de tota la ciutadania. Precisament en aquesta exposició fem un homenatge a manera de passeig per esdeveniments destacats de ciutat, en forma de portades. És la nostra memòria viva i un viatge a moments que ja formen part de l'imaginari col·lectiu colomenc.

Gaudiu d'aquest especial recorregut, reviu les portades d'èpoques passades que tornen avui per acompanyar-nos en aquestes dates assenyalades. Llarga vida a la premsa local!

EXPOSICIÓ

Sala 1

1919

De *Democràcia* a la dictadura

La primera publicació periodística de Santa Coloma que trobem documentada és *Democràcia*, de l'any 1919, ara fa 100 anys.

1939

La foscor de la postguerra

L'ànsia de canviar la vida i la història es noten en tots els racons de les publicacions clandestines, humils i gairebé sense recursos.

1969

Gramma, una universitat de paper

Era el moment de renovar, airejar i democratitzar la informació que havia estat malmesa, controlada i falsejada durant tant de temps pel franquisme. Enguany celebrem el 50è aniversari de l'aparició del primer número de *Gramma*.

Sala 2

1979

40 anys del butlletí municipal

L'Ajuntament Informa

A partir de 1979 l'Ajuntament va ser un dels motors decisius de la transformació de Santa Coloma, que sortia d'una llarga nit de silenci i apostava per una informació clara i puntual.

Sala 3

1980

Consciència col·lectiva

Santa Coloma no ha renunciat mai al capital social que suposa un periodisme de proximitat, responsable. El paper dels mitjans de comunicació continua sent imprescindible.

1984

L'aparició de la premsa gratuïta

Els costos de producció i la nòmina periodística eren inviables a mitjan 1980. L'èxit del publicacions com *El Tot*, d'anuncis amb algun text, va obrir el camí de la premsa gratuïta. Poc a poc, la informació va anar guanyant espai.

2019

La premsa actual, al peu del canó

El periodisme de proximitat continua vigent avui més que mai. No s'extingirà, però ha canviat molt. Vivim un canvi dràstic amb les noves formes de comunicació. Cal conviure amb això i esperar.

DIARI

Edita: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, Museu Torre Balldovina. **Coordinació:** Pere Ferreres, Magda Clavell. **© dels textos:** els autors. **Disseny gràfic:** Alicia Gallego (Intervento). **Correcció lingüística:** Sandra Sol. **Fotografies i il·lustracions:** Esteban Carmona, Joan Guerrero, Alfons López, Manel Mauri, Salvador Monroig, Moisès Soler. **© d'aquesta edició:** Museu Torre Balldovina. **Impressió:** Gramagraf. **DL:** B-21608-2019.

EXPOSICIÓ

Organització: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, Museu Torre Balldovina. **Producció:** Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, Diputació de Barcelona. **Col·laboració:** El mirall.net. **Tinent d'alcalde de Cultura:** Petra Jiménez. **Direcció:** Magda Clavell. **Comissari:** Pere Ferreres. **Textos:** Pere Ferreres, Dori Morillo, Josep Maria Roca, Tomás Román, Àngel Sody. **Correcció lingüística:** Sandra Sol. **Suport recerca i documentació:** Josep Maria Roca / El mirall.net, Arxiu Municipal de Santa Coloma de Gramenet, Biblioteca Central de Santa Coloma de Gramenet, Museu Torre Balldovina. **Disseny expositiu i gràfic:** Intervento. **Escenografies i muntatge:** Intervento, Museu Torre Balldovina. **Suport tècnic:** Josep Escobar, Elisabet Gómez, Joan González, Rafa Hidalgo. **Coordinació activitats:** Pere Ferreres, Museu Torre Balldovina. **Fotografies:** Joan Guerrero, Pedro Madueño, Fernando Mares, Salvador Monroig, José Juan Pastor. **Audiovisuals:** Servei de Premsa i Comunicació de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, El mirall.net. **Procedència de les peces i dels documents:** Pere Ferreres, Eugeni Madueño, Josep Maria Roca, Jaume-P. Sayrach, Família Valls, Arxiu Històric de Santa Coloma de Gramenet, Museu Torre Balldovina. **Procedència de les fotografies:** Museu Torre Balldovina - Arxiu d'imatges (fons *Gramma*, fons Ajuntament i col·leccions de Josep Castells, Rita Edo, Manel Mauri). **Agraïments:** Víctor-M. Amela, Josep Maria Bartomeu, Xavi Chica, Cristóbal Colón, Núria Ecur, Alfons López, David Marín, Joaquim Maria Puyal, Agustina Rico, Ricky Rubio, Marta Sansa, Joan Tudela i al personal de biblioteques i arxius que han contribuït amb la seva col·laboració.

“Tota societat té els mitjans de comunicació que es mereix”

Mar Fontcuberta

“El periodisme de *Gramma* és una de les primeres destil·lacions de la manera de ser de Santa Coloma”

Xavier Valls

“Algunes publicacions subministren carn de porc perquè les ràdios facin després les seves mandonguilles”

Antonio Franco Estadella

“El pitjor de tot és quan acabes un article i la màquina d’escriure no aplaudeix”

Orson Welles

“La màquina d’escriure és la causa d’una nova actitud davant la paraula escrita”

Herbert Marshall McLuhan

“El periodisme, afortunadament, és el poder sense tron”

Gabriel García Márquez

“No li diguis a la mare que soc periodista, ella creu que soc pianista en una casa de barrets”

Tom Wolfe

“Les paraules em serveixen per combatre la mort”

Manuel Vázquez Montalbán

Ángel Sody de Rivas

Historia de un libro

En los años 90, los historiadores José Manuel Márquez y Juan José Gallardo, junto con un grupo de antiguos alumnos, habían constituido el Grupo de Estudios Históricos Gramenet del Besós, que en 1999 pasó a denominarse Grupo de Historia José Berrueto tras una reestructuración interna. Esta entidad editaba la revista *Ágora*, de cuya redacción me invitaron a formar parte. Me uní al proyecto iniciando una investigación sobre la prensa en Santa Coloma de Gramenet y fruto de esas primeras indagaciones, en el número 3 de *Ágora*, correspondiente al mes de abril de 1998, publiqué un artículo titulado “Evolución de la prensa en Santa Coloma I (1919-1939)”. En el siguiente número, publicado en el mes de marzo de 1999, apareció la segunda parte del trabajo que abarcaba desde el año 1939 al 1979. Aún así el tema de la prensa quedaba abierto en espera de nuevas aportaciones y continué investigando; fruto de esa labor retomada a intervalos de tiempo es el libro que hoy presentamos.

La Prensa y otras publicaciones periódicas en Santa Coloma de Gramenet, como indica su nombre, es un trabajo de recopilación y estudio de todos los periódicos, revistas y boletines publicados en Santa Coloma desde el año 1919 hasta nuestros días. En sus páginas se puede encontrar desde la primera publicación colomense de la que tenemos noticia, titulada *Democracia*, hasta la revista cultural *Argo Fanzine* o el actual periódico mensual *El Mirall* pasando, entre otras muchas publicaciones, por la emblemática revista *Grama*.

El número de periódicos y otras publicaciones periódicas citadas en este trabajo alcanza casi las 200, y comprende un amplio abanico donde aparecen periódicos de todas las corrientes ideológicas; revistas sociales y

culturales; boletines de diversas entidades, privadas y públicas; todas ellas enmarcadas en un determinado contexto histórico. Asimismo, dejamos sobre sus páginas una breve pincelada histórica sobre las graves consecuencias de la crisis económica en el mundo editorial, que provocó multitud de cierres de medios de comunicación, especialmente los escritos en papel (periódicos y revistas), y que destruyó cientos de puestos de trabajo.

La aparición de este libro en 2019 no ha sido algo casual. Este año coinciden una serie de acontecimientos que lo hacen muy especial: el centenario de la revista quincenal *Democracia* (1919), primera publicación local

de la que se tenga noticia; el cincuentenario de la aparición de la emblemática revista *Grama* (1969), bien conocida por el público colomense por su gran incidencia y aceptación, y el cuarenta aniversario de la primera hoja informativa municipal escrita después de la dictadura franquista. Su primer título fue *El Ayuntamiento Informa* (1979), y posteriormente pasó a denominarse *L'Ajuntament Informa* (1991), nombre con el cual sigue editándose en la actualidad. Por todos esos motivos este libro no solo es una publicación más sino que cumple con el objetivo de recuperar la memoria histórica y, a la vez, servir de obra de consulta en el campo de la información local. Os invito a leerlo.

Petra Jiménez
González

Tinenta d'alcaldessa
de Cultura

La mirada viva i quotidiana de la nostra gent

Cada any, en el marc de la Festa Major d'Estiu, les sales d'exposició de la nostra ciutat exhibeixen mostres d'àmbit local, ja sigui pels temes que tracten o per l'autoria de les obres que es presenten. El Museu n'és un clar exemple, recordem sense anar més lluny les dues darreres: la figura de l'alcalde Llorenç Serra en el primer centenari de la seva mort (1918-2018) o l'obra artística de la jove il·lustradora colomenca Zulema Galeano l'any 2017.

Enguany l'exposició del Museu és una proposta que recupera el nostre passat i que mostra, des de diversos punts de vista, l'evolució del pensament polític i social de Santa Coloma de Gramenet: cent anys d'història de la nostra premsa escrita.

Una proposta necessària i imprescindible per conèixer el pols, la mirada viva i quotidiana de la nostra gent. Un trànsit emocionant, del món rural al món urbà, de l'esperança d'un prometedor futur a l'alegria d'una ciutat que se sap sòlida, cada vegada més segura de si mateixa, més eficient i humana a la vegada, que segueix lluitant i que sap que en la seva memòria hi ha la certesa d'un nou temps.

Cent anys que hem hagut d'acotar al periodisme de proximitat, ja que la ciutat té tal riquesa de publicacions que no hem pogut encabir-les totes en aquest projecte. Deixem per a una altra ocasió les publicacions temàtiques, butlletins d'associacions o entitats locals i revistes no periodístiques.

Toca, doncs, descobrir quines van ser les publicacions pioneres a l'antic poble de Santa Coloma i també fer una immersió per les publicacions que ens han acompanyat anys després, especialment durant la transició i ja en democràcia.

David Marín i Plà

Aquí empiesa Mursia

Santa Coloma va agafar consciència d'ésser una terra d'acollida que s'hauria de buscar la vida, de fer-se a si mateixa.

L'uròleg doctor Puigverd mentre menja maduixes portades per la dida, declara: “*Yo he sido el único que le he tocado los huevos a Franco*”.

En temps de la República, hi havia una paret blanca al barri del Raval que amb lletres de quitrà deia: **Aquí empiesa Mursia**, així, amb dues esses. Aquesta frase posava de manifest la irrupció d'una nova societat que se sentia exclosa del sentiment general, de l'altra part privilegiada de catalans, els de tota la vida. Des de llavors crec que Santa Coloma va agafar consciència d'ésser una terra d'acollida que s'hauria de buscar la vida, de fer-se a si mateixa.

Aquests nous colomencs, en la seva majoria anarquistes, van aturar el cop d'estat la matinada del 18 de juliol quan van desarmar les tropes de la Maeztranza de Artilleria dels quarters de Sant Andreu. Els mateixos *murcianos* que van ser afusellats a les parets del castell del Camp de la Bota al poc d'acabar la guerra. Així ens ho va explicar José Berruezo, el darrer alcalde democràtic en una entrevista concedida des

de l'exili a Aix-en-Provence.

Després vindrien els tocs de corneta dels vencedors i un gran silenci també. El territori va esdevenir un camp de mines ple de delators, d'amiguismes paramilitars, del rosari en família, de la censura de petons, de processons de Corpus, de pallisses i repressió. Més tard, els especuladors falangistes emborratxarien els petits terratinents que es van jugar les seves terres a les cartes i van perdre. De sobte el petit poble pagès es va convertir en una ignominiosa ciutat dormitori.

Els homes grisos van plantar blocs de pisos sense fonaments. La vall del Fondo, a mitjanit, semblava un campament sioux il·luminat per un cúmul de fogueres que eixugaven les parets de pòrtland. *Río amarillo* era una riera en forma de claveguera a l'aire lliure que indicava el traçat que haurien de seguir les famílies per ocupar els habitatges abans d'estar acabats.

D'aquells dies en parlen les cròniques com d'un desori urbanístic d'incalculables conseqüències. Ens visitaven arquitectes japonesos per observar els estralls de créixer sense planificació. Es van esgotar els soralls del Besòs de tanta *construcció-martingala*. Un detall per a l'historiador que vulgui saber quin va ser el primer vehicle que va estrenar el pont Vell l'any 53. Va ser un camió Ford de l'any 1929 de 3.500 kg, matrícula B43472, conduït pel Pere de cal Sereno.

Jo vinc d'aquí. Des de llavors comencen els meus dies. Em resistia a veure els carrers sense asfaltar, els gats morts, les parelles lentíssimes entelant els parabrises camí de Sant Jeroni. Un món petit i tendre, de nens que jugàvem a les caveres en les coves de sauló de la Bastida, que fumàvem lianes, que tiràvem pedres a un gos, que robàvem melons i figues. Un món verdíssim de banys a la

Fotografia: Manel Mauri

bassa, d'excursions a la antena EAJ15, encantats davant la tele en blanc i negre per veure *Viaje al fondo del mar*, que després reproduïem al pati de la Torre, encara no sabíem que es deia Can Roig i Torres.

Era un temps de xufes i de pipes en els atapeïts trajectes a Barcelona amb l'SC. Quedàvem furtivament als futbolins del 35 i anàvem a patinar a la Rosaleda. Quan el Bàsquet Santa Coloma jugava de local, sempre hi havia un de la colla que era l'encarregat del marcador, canviant la numeració de forma manual. Frisàvem amb la Gramenet entrenada per Lluís Aloy i els gols de Celestino, en un camp situat meitat a Badalona, meitat a casa. Mentre tant, José Hernández, el boxejador sordmut, campió d'Europa del pes superwèlter, es podria arruïnat en un soterrani.

Les *gogós* es van instal·lar a les gàbies de la disco Romanof, a ritme de *ciudad sin ley*. La ban-

da dels Correas es van fer els amos i senyors dels carrers. El grup Secta Sónica en va deixar constància dels seus delictes dedicant-los el tema Violentos Correas. Santa Coloma va rebre el títol de ciutat l'any 1969 en arribar a la xifra de 100.000 habitants. Amb el diploma vam rebre també l'estigma de *Saturday night fever*. Ens varen castigar a viure al pati de darrere de Barcelona. Tots tornàvem amb la cara vermella després d'assistir al Campionat del Món al Motocross, allà a la terra roja.

A l'insti, a part d'estudiar, la meva generació va agafar per primer cop consciència social. La mani de l'Ambulatori va marcar l'estil de ciutat combativa i el *Gram* del King Kong en va redactar el futur en forma de Pla Popular. Però érem adolescents i allà, a part de l'orgull a pertànyer a les quatre parets de Santa Coloma, el que ens motivava era veure la mini d'Encarna cada matí. Somniàvem que els

tràilers de la Damm bolquessin les caixes de cerveses a la corba del davant. I a l'altra part de Can Zam, les vedettes de Manolita Chen alegraven la parròquia.

Fent titelles amb els Txulapís, vaig recórrer tots els solars deixats, coneixent la ciutat més defenestrada. I escriure, escriure.... clic! Ara Johan Cruyff declara que "*pasa mucho por Santa Coloma*". Clic! Ara Josep Tarradellas diu off de record: "*Jo no ho veuré, però el futur de Catalunya serà funest si governa un banquer com Jordi Pujol*". Clic! L'uròleg doctor Puigverd mentre menja maduixes portades per la dida, declara: "*Yo he sido el único que le he tocado los huevos a Franco*".

Tinc una pedra amagada al jardí de casa. Jo sé ben bé d'on és. Es tracta d'un adoquí del carrer Major, allà on vaig créixer.

Magda Clavell Miejimolle

Directora del Museu Torre Balldovina

Treure a la llum l'hemeroteca local

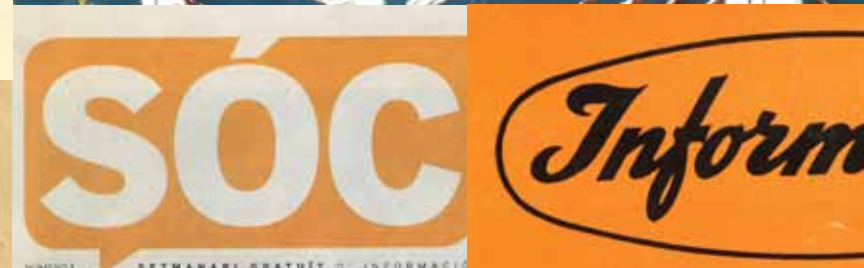
Les exposicions temporals són una oportunitat dels museus per exhibir els fons que conserven i donar-los un sentit, un context, un contingut, una explicació, una història. En el cas del Museu Torre Balldovina, com a museu local, les seves col·leccions són diverses i expliquen un territori, Santa Coloma de Gramenet. Aquestes col·leccions es forgen sovint a partir de donacions o de material arreplegat d'aquí i allà, com és el cas de la nostra hemeroteca, que ens permet enguany presentar aquesta exposició sobre els 100 anys de premsa local. Tot i alguns buits, comprèn números de moltes de les capçaleres que han aparegut des de 1919 fins a l'actualitat, més o menys conegudes i amb una vida més o menys llarga, i que són testimoni i de gran valor per a l'estudi de la societat colomenca del darrer segle.

Una mirada històrica a la premsa de Santa Coloma ens dona la possibilitat de veure com n'és de diversa i, alhora, de representativa del seu temps, gràficament i visualment i també, d'una manera evident, des del punt de vista temàtic perquè ens presenta una realitat que tot i manifestar-se com a "objectiva" sempre se'n ofereix sota el prisma de qui l'escriu.

Projectes com aquest donen sentit a la institució pública del Museu i exemplifiquen les seves funcions bàsiques: recollir, conservar, investigar i difondre el patrimoni cultural de la ciutat, patrimoni de tots. I és just que tots, si ens ve de gust, el puguem conèixer i gaudir.

Fotografia: Salvador Monroig

DEL
S

A
NUN
Del 1
junio
Redacción
Pomp
Telèf
STA. COLOM

SC
MAGAZINE

PRECIO 50 plas.

EL MERCAT de SANTA COLOMA
EL MERCAT ENTRE PARTICULARS D'OFERTES I COMERCIAL

G! *Guaita*
DIARI
de Santa Coloma de Gramenet

EL OITO
Periódico Deportivo

La Baylila
SANTA COLOMA N.º 1

Unión
períodico quincenal al servicio de Sta. Coloma
EDITADO POR LA JEFATURA LOCAL DE F. E. T. Y DE LAS J. O. N. S.
PRECIO DEL EJEMPLAR 1,50 PESETAS

ación

opinió comercial
Número 8 Butlletí Informatiu d'Unió Patronal de Santa Coloma de Gramenet Desembre 1981.

BNS

T
S

GRAMENET
N.º 1 - OCTUBRE DE 1988
REVISTA MENSUAL DE SANTA COLOMA

EL ALBA
Director-Fundador: EDUARDO MARTINEZ

Local
Abril 1960

BOLETIN INFORMACION

MA
ENERO DE 1969 N.º 1

AÑO 1 N.º 1 60pts. viernes 16 de septiembre de 1988
METROPOLI
Director: JESÚS M. MARTÍNEZ GARRIDO DIARIO DEL BARCELONÈS NORD

el treinta y cinco
revista de informació cultural
PARA STA. COLOMA, BADALONA Y SAN ADRIAN
JUNIO. 1.988/AÑO I. N.º 50 PTS.

LA SETMANA
DEL 3 AL 9 DE JULIOL DE 1987 GRATIS N.º 16

EL BESÓS
SEMANARIO INDEPENDIENTE

L'AJUNTAMENT INFORMA
Informació facilitada per la Conselleria d'Informació i Participació Ciutadana.
AJUNTAMENT DE SANTA COLOMA DE GRAMENET
17 de Juny de 1983 Publicació setmanal.

2.0
Diari de Santa Coloma GRAMENET

LA REVISTA
de Santa Coloma

Quan érem corresponsals

Érem un moviment periodístic ben avingut, perquè tots defensàvem el mateix: un periodisme rigorós i alhora compromès amb el canvi social per deixar enrere els mals del franquisme.

Celebrem alhora el centenari del naixement de la premsa local a Santa Coloma de Gramenet i l'Any Teresa Pàmies: el centenari del naixement de l'escriptora, autora de *Quan érem capitans* i *Quan érem refugiats*, dos llibres memorables, l'un sobre la guerra, l'altre sobre la derrota republicana. Inspirant-me en aquests títols de Teresa Pàmies, a qui vaig entrevistar a *Gràma* el desembre de 1976, he titulat aquest article *Quan érem corresponsals*. En realitat, quan érem alhora corresponsals locals de premsa i "gramaires". Per parlar-ne haurem d'obrir una mica el focus i parlar de periodisme local, més que de premsa local, i referir-nos a un altre aniversari rodó que també celebrem ara: el cinquantenari del naixement de *Gràma*.

A la nostra ciutat, l'època d'or del periodisme local és l'època de *Gràma* (del gener de 1969 al gener de 1983), però és sobretot la dècada dels setanta. Vivíem sense xarxes socials, sense diaris digitals, sense premsa gratuïta, sense influència de la ràdio i la televisió a la vida local. Informativament, ens alimentàvem més que res de la premsa escrita comprada al quiosc. I la premsa que parlava de la nostra ciutat era la revista *Gràma* i els diaris... amb corresponsals que érem "gramaires". *Gràma* era una revista potent i els diaris tenien més planes que ara i destinaven molt més espai que ara a la informació comarcal. Els corresponsals hi publicàvem

cròniques cada dos per tres (en el meu cas, primer a *El Correo Catalán* i després a *Mundo Diario*).

Érem un moviment periodístic ben avingut, perquè tots defensàvem el mateix: un periodisme rigorós i alhora compromès amb el canvi social per deixar enrere els mals del franquisme.

A començaments de la dècada dels vuitanta, quan era jo director del *Gràma* setmanal primer i cap d'informatius de Ràdio Gramenet després, volíem construir un espai periodístic local ben vertebraat, però no va ser possible.

La gran paradoxa és que la ciutat que volíem sí que va anar endavant: el parc Europa, el parc fluvial del Besòs, les escales mecàniques als barris del nord, les quatre biblioteques, els tres mercats, les set estacions de metro, els sis centres d'atenció primària... fins i tot la literatura local ha prosperat.

Als anys setanta, l'inventari de déficits de Santa Coloma era tan espectacular que de fet l'únic actiu de la ciutat era la seva gent; però el periodisme local era pletòric. Ara, en canvi, el periodisme local ja no és el que era (i encara gràcies que la revista gratuïta *El Mirall.net* manté viu des de fa més de dotze anys el periodisme independent).

Què va significar Grama

Estava a punt de fer els disset anys quan Jaume Sayrach em va “fitxar” per entrar a *Grama*. I aquell va ser el punt de partida d’una experiència/vivència amb diferents etapes –anys intensos, anys en *stand by*, presència puntual, col·laboració fixa o intermitent...– però que ha estat i és un actiu molt valuós en la meua vida, més enllà encara de la pròpia existència de *Grama* i de la seva successora *Fòrum-Grama*. A una bona part de la meua generació li costa parlar en primera persona, i més quan la nostra “escola” de periodisme ens va ensenyar que el jo no era important, que el protagonisme del periodista era innecessari i pobre. Es tractava de posar en primer pla el que passava i de donar veu a qui no la tenia; de fer funcionar la cadena de comunicació: ser un receptor atent, un transmissor que elabora i presenta una informació, i un emissor el màxim de clar i efectiu. La personalitat pròpia estava immersa en la tria i en el com es deien les coses. El jo com a tal quedava una mica fora de lloc, m’atreveixo a dir que fins i tot era de mal gust, com de mala educació. Tan pobres però tan rectes i tan exquisits a la nostra manera. Així, quan se’m demana què ha significat *Grama* per a mi, espero saber donar unes pinzellades vivencials i emocionals que incloguin un nosaltres, amb els matisos i adaptacions que calgui. Vindria a ser, salvant distàncies, com l’autoretrat que es fa el pintor per mostrar un temps i unes circumstàncies perquè és el model que troba més a mà.

Entrar a *Grama* molt jove, ho érem la majoria, era entrar de ple al món adult. Llavors tot començava molt d’hora: es treballava als 14 (i abans), s’era mare i pare amb vint-i-pocs... però s’era major d’edat als 21 i les noies teníem poca llibertat i molta tutela. A *Grama* érem tots iguals al voltant de la taula de redacció: adolescents, adults, homes, dones... S’aprenia feminisme sense adonar-te’n en un món bàsicament masculí, encara que amb dones molt potents. S’agafaven responsabilitats i s’entomaven conseqüències de les quals no eres del tot conscient. Es treballava, s’aprenia, es discutia, es reia, i es veia un món més gran que el que podíem abastar per edat i per entorn. A través de *Grama*, uns quants vam entrar a l’hiperactiu i de vegades dur món de la corresponsalia. Corríem tots els barris de Santa Coloma, es tractava amb les persones i institucions que es movien, es vivia la ciutat a fons, s’entomava la seva dura realitat i es mirava de conèixer el seu passat, no tan llunyà, força esborrat però viu. Es tastava la duresa de les lleis, la solidaritat i de vegades la solitud. A Santa Coloma ens l’estimàvem amb tot el seu caliu i totes les seves arestes. De vegades la volies lluny; dura i possessiva, podia acabar fent-te mal.

A *Grama* he trobat amics i referències de per vida. He viscut aquella part meravellosa del periodisme que després sempre he enyorat: conèixer altra gent,

altres vides, altres llocs. Amb *Grama* vam anar a casa de Martí i Pol i de Pere Calders, Joan Brossa ens va obrir el seu inoblidable estudi... a *Grama* dec haver fet un cafè amb llet a la cuina de la Teresa Pàmies. S’aprenia a anar per feina, a escriure directament i ràpid a màquina amb dos dits, sense esborrany, a partir de les notes (utilíssim per als treballs de la universitat) , a explicar-te de manera clara, breu i a ser possible, amena (bon entrenament per a la “profe” que he sigut tota la vida). A *Grama* sabies el que era prendre decisions, tenir advocat, adquirir allò que abans es deia consciència de classe i també consciència colomenca, orgullosos d’haver contribuït a construir l’autoestima d’aquell aneguet lleig a qui ningú deia encara Santako, de riu brut, barris deixats de la mà de Déu i bellesa en ruïnes. A *Grama* exercíem la denúncia i la crítica i exercitàvem l’autocrítica, algun cop l’autocensura, i adquiríem valors que hem intentat transmetre als fills –amb més o menys encert–. De *Grama* m’ha quedat valorar la política, el sentit del deure i del rigor en el treball, una curiositat “reporteril”, estimar la paraula i els mitjans de comunicació, la gent que he conegut... I mirar més enllà, i valorar un equip... I encara que soni retòric, saber que la pròpia felicitat mai no és un mèrit propi i que no hi és del tot sense el benestar dels altres.

A *Grama* exercíem la denúncia i la crítica i exercitàvem l’autocrítica, algun cop l’autocensura, i adquiríem valors que hem intentat transmetre als fills –amb més o menys encert–.

El “full”, memòria viva de Santa Coloma

Quaranta anys després, continua intacta la voluntat de servei, l’afany d’informar sobre la gestió municipal i els aspectes rellevants de la ciutat.

El 1979, la cartellera de Barcelona reflectia el signe dels nous temps. *Kramer contra Kramer*, *Manhattan* i *La vida de Bryan* omplien les sales de cine d’un públic delerós d’històries estimulants. El *London Calling* de The Clash albirava la revolució punk que vindria més tard. *La història interminable* de Michael Ende i *Los mares del sur* de Vázquez Montalbán ocupaven els llocs més destacats als aparadors de les llibreries. Eren moments de vertigen en la cultura i en la política. Les eleccions municipals del 3 d’abril reforçaren els fonaments encara tendres d’una democràcia verda i maldestra, amenaçada pel terrorisme i pel rum-rum continuat que procedia de les casernes militars.

Malgrat aquella remor persistent, ja no hi havia marxa enrere. El desig de viure en llibertat era unànime. Arreu del país, i sobretot en llocs de tanta tradició de lluita com Santa Coloma de Gramenet, s’hi premia l’accelerador. La transparència esdevenia una tasca urgent per al nou Ajuntament democràtic. En aquest context, el 15 de juny s’editava el primer número d’*El Ayunta-*

miento Informa —la normalització lingüística era una quimera llavors—, amb notícies que feien al·lusió al canvi de nom dels carrers o a les primeres anàlisis del Pla Popular. Avui tot plegat pot semblar llunyà, però vist pel retrovisor hi trobem una manera de fer que s’ha mantingut en el temps.

Quaranta anys després, continua intacta la voluntat de servei, l’afany d’informar sobre la gestió municipal i els aspectes rellevants de la ciutat. El *full*, amb gairebé 1.600 edicions a l’esquena, i quinze mil exemplars setmanals, arriba cada divendres a 250 punts de distribució i s’ha convertit en la capçalera degana d’Espanya en el seu àmbit informatiu.

Com a qualsevol altre mitjà públic, les crítiques a la línia editorial han estat un clàssic. Errors a banda, que segurament n’hi ha hagut, fins i tot a cabassos, els diversos consistoris han avalat aquest plantejament de servei públic des de la legitimitat que atorguen les urnes. L’emissor queda clar en el nom de la publicació: és l’Ajuntament qui informa a la ciutadania. Els retrets,

d’altra banda, han estat una mena de termòmetre de la capacitat de persuasió del *full*.

Avui dia, la polaritat partidista ha arribat als grans mitjans. La pluralitat se n’ha anat en orris i, malauradament, aquesta mena de periodisme ens porta més aviat cap a l’obscuritat. Hem passat de la cultura de masses a la globalització del pensament, però una cosa es manté inalterable: el lligam dels hòldings de la comunicació amb determinades estructures ideològiques. Per acabar-ho d’adobar, ara tenim internet, xarxes socials, mòbils i una quantitat enorme de canals de ràdio i televisió. Davant d’aquest panorama, el *full* s’assembla cada cop més a una illa diminuta situada en un enorme i contradictori oceà de notícies, opinions i postveritats. Totes les petites i grans gestes que han tingut lloc a Santa Coloma de Gramenet en aquestes quatre dècades hi han quedat ressenyades. I sempre, o almenys ho hem intentat els professionals que en som responsables, amb aquell esperit d’entusiasme i de servei que va emergir, vigorós, el 1979.

EL AYUNTAMIENTO INFORMA

EL PORQUÉ DE ESTA HOJA

Con la publicación continuada y semanal de estas hojas informativas, el Ayuntamiento crea, consulto uno de sus objetivos primordiales: mantener informada a la población de todas las gestiones que realiza y llevar a cabo una política de transparencia en todas las cuestiones que afectan a la ciudad y por ende a los ciudadanos.

La hoja "EL AYUNTAMIENTO INFORMA" quedará sujeta a GAMA al mismo tiempo se distribuirá cada sábado por la mañana en todas las paradas y burocras de la ciudad, donde se ofrecerá gratuitamente a todos los ciudadanos.

Todas las comendades y entidades que quieran distribuir la hoja pueden solicitarla a la Concejalía de Información y Participación Ciudadana, indicando su dirección y el número de hojas que desea distribuir.

La importancia de la hoja, es fundamental, si por otra parte se tiene en cuenta que la cometa, el Ayuntamiento, la necesidad de 31.000 personas semanales, sobre un total de 12.000 hojas impresas.

Por último, señalar que del aspecto técnico de edición de las hojas se encarga el equipo de publicidad de la revista GAMA, donde aparecerán publicadas también estas hojas informativas.

NOMBRE ACTUAL

Carrer 27 de Joan
Carrer General Mola
Carrer de José Antonio
Carrer de Primo de Rivera
Carrer de Churruarín
Carrer de García Márquez
Carrer de Calvo Sotelo
Avenida del Castillo
Avenida de Baró
Plaza Nacional
Carrer Cas Calabardes
Plaza Baró

NOMBRE PROPUESTO

Carrer del Pedró
Carrer de Vistalegre
Carrer Rafael de Casanova
Carrer Prat de la Riba
Carrer Pau Claris
Carrer Francesc Fabra o Joan Salvat Papassini
Carrer President Lluís Companys
Avinguda de la Generalitat
Avinguda Francesc Macià
Plaza de la Vila
Pla Jaume Calabardes
Plaza Dr. Antoni Puigvert

El título de la calle "27 de Enero" no se destruirá, sino que se colocará en un lugar de la ciudad que se determinará, acompañada de un texto explicativo del significado del mismo.

YA NO HAY ALCALDES DE BARRIO

El pasado día 1 de junio cesaron oficialmente de su cargo los alcaldes de Barrio de toda Santa Coloma. En realidad los alcaldes de barrio tenían que haber cesado cuando tomó posesión el alcalde, porque anteriormente a ellos se les nombraba a dedo, aunque tras una charla con ellos habían aceptado permanecer en su cargo hasta primeros de junio.

Todo el asunto de papeleo que los alcaldes tramitaban (certificados de buena conducta, etc.) deberá hacerse a partir de ahora a través de la Oficina de Registro del Ayuntamiento. Las denuncias por deficiencias en los barrios que hasta ahora venían tramitándose también en las alcaldías de barrio pueden hacerse llegar al Ayuntamiento o directamente en la Asociación de Vecinos de cada barrio.

PROYECTOS TECNICOS EN CURSO

Según se acordó en el último Pleno Municipal se encuentran en curso de elaboración los proyectos del Paseo de la Alameda (fase de ajardinamiento, dentro de las tres fases que comprende), Polideportivo de Can Zam y de edificación de la Torre Baldivinosa.

Se realizan paralelamente las gestiones necesarias ante la Diputación Provincial, organismo que debe pagar los gastos de construcción del vial del Paseo de la Alameda.

PRORROGA PARA PAGAR IMPUESTOS

Se ha acordado prorrogar el periodo voluntario para el pago de las tasas y exacciones multi-

cipales del año 1978, las cuales comprenden, entre otros, las tasas de basura, alcantarillado, balcones, etc.

El plazo para pagar se habla fijado en junio de este año, aunque la prórroga voluntaria alarga el tiempo hasta el 15 de julio de este año. Los contribuyentes que pagaron después de esta fecha lo harán con el recargo que marca la Ley.

Es muy importante recordar que las tasas y exacciones de 1978 se habrán de pagar en el t r i m e s t r e.

Se último de este año, por lo que el pago de las de 1978 se hace apremiada.

El pago de contribuciones, tasas y exacciones, se ha de realizar a través de la Oficina Municipal de Recaudación de Impuestos situada en el número 3 de la calle Sagarra, de 9 a 1 de la mañana.

SE ESTUDIO EL PLAN POPULAR

La pasada semana se realizaron dos sesiones de trabajo en el Ayuntamiento a las que asistieron todos los concejales y técnicos municipales con objeto de estudiar a fondo el Plan Popular. A las sesiones asistieron los técnicos que dirigieron el Plan Popular que como se sabe es una alternativa urbanística, sanitaria y de la Enseñanza elaborada el pasado año con la aportación de las asociaciones de vecinos y otras entidades de la ciudad. Las sesiones de trabajo servían para que todo el equipo municipal tenga pleno conocimiento y entienda el Plan así como para permitir que la gestión municipal vaya encaminada a conseguir poner en práctica —a la larga— todo lo que en el mismo se especifica.

l'Ajuntament informa

21

El Porqué de esta Hoja

Con la publicación continuada y semanal de estas hojas informativas, el Ayuntamiento crea, consulto uno de sus objetivos primordiales: mantener informada a la población de todas las gestiones que realiza y llevar a cabo una política de transparencia en todas las cuestiones que afectan a la ciudad y por ende a los ciudadanos.

La hoja "EL AYUNTAMIENTO INFORMA" quedará sujeta a GAMA al mismo tiempo se distribuirá cada sábado por la mañana en todas las paradas y burocras de la ciudad, donde se ofrecerá gratuitamente a todos los ciudadanos.

Todas las comendades y entidades que quieran distribuir la hoja pueden solicitarla a la Concejalía de Información y Participación Ciudadana, indicando su dirección y el número de hojas que desea distribuir.

La importancia de la hoja, es fundamental, si por otra parte se tiene en cuenta que la cometa, el Ayuntamiento, la necesidad de 31.000 personas semanales, sobre un total de 12.000 hojas impresas.

Por último, señalar que del aspecto técnico de edición de las hojas se encarga el equipo de publicidad de la revista GAMA, donde aparecerán publicadas también estas hojas informativas.

NÚRIA PARLON REELEGIDA ALCALDESSA DE SANTA COLOMA DE GRAMENET

Governament dels nous regis, amb empatia, força entesa, decidida, feliç i enlluernadora

Serán prioritats la millora de l'economia, la seguretat, la neteja viària i el millorament de la via pública

El Porqué de esta Hoja

Con la publicación continuada y semanal de estas hojas informativas, el Ayuntamiento crea, consulto uno de sus objetivos primordiales: mantener informada a la población de todas las gestiones que realiza y llevar a cabo una política de transparencia en todas las cuestiones que afectan a la ciudad y por ende a los ciudadanos.

La hoja "EL AYUNTAMIENTO INFORMA" quedará sujeta a GAMA al mismo tiempo se distribuirá cada sábado por la mañana en todas las paradas y burocras de la ciudad, donde se ofrecerá gratuitamente a todos los ciudadanos.

Todas las comendades y entidades que quieran distribuir la hoja pueden solicitarla a la Concejalía de Información y Participación Ciudadana, indicando su dirección y el número de hojas que desea distribuir.

La importancia de la hoja, es fundamental, si por otra parte se tiene en cuenta que la cometa, el Ayuntamiento, la necesidad de 31.000 personas semanales, sobre un total de 12.000 hojas impresas.

Por último, señalar que del aspecto técnico de edición de las hojas se encarga el equipo de publicidad de la revista GAMA, donde aparecerán publicadas también estas hojas informativas.

LA PASADA SEMANA SE REALIZARON DOS SESIONES DE TRABAJO EN EL AYUNTAMIENTO A LAS QUE ASISTIERON TODOS LOS CONCEJALES Y TÉCNICOS MUNICIPALES CON OBJETO DE ESTUDIAR A FONDO EL PLAN POPULAR.

La pasada semana se realizaron dos sesiones de trabajo en el Ayuntamiento a las que asistieron todos los concejales y técnicos municipales con objeto de estudiar a fondo el Plan Popular. A las sesiones asistieron los técnicos que dirigieron el Plan Popular que como se sabe es una alternativa urbanística, sanitaria y de la Enseñanza elaborada el pasado año con la aportación de las asociaciones de vecinos y otras entidades de la ciudad. Las sesiones de trabajo servían para que todo el equipo municipal tenga pleno conocimiento y entienda el Plan así como para permitir que la gestión municipal vaya encaminada a conseguir poner en práctica —a la larga— todo lo que en el mismo se especifica.

/ 12 /

L'espai de la premsa esportiva

La premsa esportiva és sempre minoritària i això es nota més quan es visita una exposició com la que ens ofereix el Museu.

M'haureu de perdonar perquè semblarà egoista; però la veritat és que em ve de gust fer-ho públic. Aquest 2019 també un servidor celebra un aniversari: el desembre farà 40 anys del meu primer article com a redactor de GRAMA. Va anar molt ràpid, perquè vaig passar d'escriure sobre el desnonament de l'aleshores famosíssim Tarzán (amb ganyets i corredisses policials), a ser el redactor en cap d'esports.

Cap mèrit. De fet, no hi havia ningú més i em va correspondre agafar el timó esportiu del setmanari que no feia un any que sortia amb aquesta periodicitat i que havia de parlar dels esports de la ciutat i dels seus resultats cada set dies.

Vaig acabar dirigint Grama quan va ser diari. Allà es va demostrar que l'únic que ens uneix periodísticament amb Badalona i Sant Adrià és l'esport. La resta de seccions van necessitar redactors badalonins per oferir bona informació.

La premsa esportiva és sempre minoritària i això es nota més quan es visita una exposició com la que ens ofereix el Museu. Per això, només quatre capçaleres de la setantena de publicacions presenten aquesta especialització.

El Pito (1985-1992) i *Grame-netSports* (1986-1990) van ser quasi coetànies. Les dues eren setmanals i sortien el dilluns. *El Pito* va acabar sortint dos cops per setmana. *Gramenet Esports*, que vaig dirigir, ho feia ben d'hora al matí, després d'una nit d'insomni i del treball en equip

de periodistes, maquetistes, fil·ladors i la impremta Gramagraf.

Més tard, **Coloma Esports** (1993-1997), que es deia d'esports i espectacles, i sortia el dimarts, fou el primer intent de premsa feta amb rotativa a tot color. Els tres mitjans tenien redacció a la nostra ciutat.

Finalment, va aparèixer, al 2004, **BNS** (Barcelonès Nord Sports, 2004-2010), dedicat a l'esport de la subcomarca amb incidència en la Penya, el CF Badalona i la Gramanet B, tot i que la redacció era a Badalona i es notava en l'espai dedicat als equips colomencs.

Avui, ja no hi ha premsa esportiva. Queda alguna pàgina web especialitzada. Els esports els tracten les dues publicacions mensuals que existeixen: **El mirall.net**, que repassa cada mes tot l'esport local, i **Diari de Santa Coloma**, que ho fa barrejat amb notícies de clubs de Sant Adrià.

I, per acabar, l'homenatge a tots els periodistes, la majoria aficionats, que han estat corresponents de publicacions locals o diaris de tirada nacional personalitzats en **German Santos** qui, enguany, ha rebut el merescut homenatge del futbol català en la gala de la Federació. El vaig conèixer dies després del meu primer article i encara és al peu del canó. I al **Pere Ferreres**, el periodista colomenc d'esports amb una carrera més meritòria, capdavanter de tants altres que ens hem dedicat a aquest ofici, abraçant tasques més enllà de l'especialització dels inicis.

La capital dels playoff

I és que Santa Coloma va presumir de ser la tercera ciutat espanyola no capital de província amb més equips a l'elit.

L'esport d'elit a Santa Coloma va ser sovint una dolça condemna, com cantaven Los Rodríguez. Una il·lusió no esperada que arribava i ens atrapava, un temps que volava i ara ja un record poc més que passatger.

Una generació meravellosa d'Indústries Garcia amb els Marcelo, Alex, Dani Salgado, Jordi Sánchez, Óscar Redondo o Fran Serrano ens va fer somiar el 1999 fins a la final del *playoff* de la LNFS, però la dolça condemna la va imposar sense pietat Caja Segovia.

Abans i després d'Indústries, va ser la *Gramma*, sempre la *Gramma*, qui va fer de Santa Coloma la capital espanyola dels *playoff*. Fins en set ocasions es va optar a l'ascens al futbol professional. Ourense (1994), Alavés (1995), Xerez (1997), Jaén (2000), de nou Xerez (2001), Màlaga B (2003) i Salamanca (2006) es van endur allò que, per simple tossuderia i llàgrimes acumulades, havia de ser propietat nostra. No va ser així. Aleshores va ser realment dolorós, avui la nostàlgia endolceix aquelles set condemnes. El temps tot ho cura i dona el valor real a allò que es va fer, que va ser molt.

A la història del bàsquet mai es tornarà a repetir una dècada com la dels 80. Les batalles entre Magic i Bird van donar color a la NBA mentre Jordan demanava pas per fer-se amo de l'esport de la cistella, a Europa les lliçons de Petrovic no deixaven indiferent, o el veneraves o l'odiaves, la URSS de Sabonis, el grec Gallis, Epi, Fernando Martín, els brutals

duels entre Madrid i Barça, la irrupció de la tirànica Jugoplastika d'Split... quins temps aquells, oi? Doncs en aquella prodigiosa i irreplicable dècada Santa Coloma va tenir un equip ACB, el mític Licor 43, dirigit per l'enyorat Manel Comas i amb jugadors de la talla de Quimet Costa o Mike Phillips. Què alt vam volar.

I és que Santa Coloma va presumir de ser la tercera ciutat espanyola no capital de província amb més equips a l'elit, darrere Vigo i Gijón. El voleibol, el handbol, l'hoquei i fins i tot el waterpolo colomencs eren capaços de competir al millor nivell fa menys de 40 anys.

La veritable condemna seria que res d'això es tornés a repetir.

EL CONTE DE LA TIETA LEPISMA:

EL FUTUR DE LA PREMSA

(ANY 2119, DE L'ANTIGA ERA DE LES MONES PARLADES)

AVUI, ESTIMATS INSECTES I CUCUES PETITES, US EXPLICARE UNA HISTÒRIA DE LES QUE FAN POR Y QUE TANT US AGRADEN... UNA HISTÒRIA DE BÈSTIES GRANS I FEROTGES MOOLT ANTIGA...

MIREU, ABANS HI HAVIA UNS GRANS MAMÍFERS, LES MONES PARLADES, QUE ES COMUNICAVEN UEGINT PARAULES...

I VOSTÈ SAP UEGIR PARAULES?

JO VAIG APRENDRE A UEGIR DE PETITA, MENTRE MENJAVA, JA SABEU QUE ELS LEPISMES MENJEM PAPER I ALS PAPERS ANTICS, DE VEGADES, HI HA PARAULES...

"BARÇA 3, ESPANYOL 2..."

NENA, FES EL REFOTUT FAVOR DE NO POTINEJAR AMB EL MENJAR!

ALS PAPERS, QUI MANAVEN EREN UNES MONES GROSSES QUE ES DEIEN EDITORS, PERÒ ELS QUE DIBUIXAVEN LES PARAULES EREN UNES MONES MÉS PETITES ANOMENADES PERIODISTES.

AQUESTES PARAULES JUNTES EREN LES "NOTÍCIES". I SI DEIEN LA VERITAT SERVIA PERQUÈ LA LA SOCIETAT DE LES MONES SABESSIN QUI ELS PRENIA EL PÈL I EL PLATAN.

PERÒ, AI... LES MONES PARLADES TENIEN UNA MALITIA QUE ES DIU COPDÍCIA, QUE ES EL MATEIX QUE VOLER TENIR MÉS DEL QUE ES NECESSITA.

AH, COM LA GOLAFRERIA...

LES MONES EDITORES VOLIEN TENIR MÉS I MÉS I ES VAN ENDEUTAR COMPRANT RADIOS I TELES, QUE EREN UNES CAPCES CARÍSSIMES QUE, A MÉS DE NOTÍCIES, FEIEN SONS I IMATGES.

ELS HI DEIEN "CONGLOMERATS MULTIMÈDIA" CURSI QUE T'HI CAGUES...

PERÒ UN DIA, LA SOCIETAT DE LES MONES PARLADES VA PATIR UNA EPIDÈMIA DE COPDÍCIA, N'HI DEIEN CRISI... COM QUE LES MONES EDITORES ESTAVEN ENDEUTADES AMB ELS GRANS MICOS DELS BANCOS, AQUESTS ES VAN QUEDAR AMB LES PARAULES.

I COM QUE ELS BANCOS EREN ELS CULPABLES DE LA CRISI, ELS PAPERS I LES CAPCES DE NOTÍCIES JA NO VAN DIR LA VERITAT... A MÉS, VA APAREIXER UN ENGINY MÀGIC QUE ES DEIA INTERNET, QUE ES EL QUE MIRAVEN LES MONES JOVES...

PER TÒT PLEGAT, EL PAPER DE NOTÍCIES SE'N VA ANAR, POC A POC, A FER PUNYETES.

I LES MONES MÉS PETITES? AQUELLES QUE ES DEIEN PERIODISTES?

ALGUNES VAN REACCIONAR I VAN MUNTAR PAPERS ALTERNATIU PERÒ AQUESTA VEGADA LA MAJORIA, PER INTERNET (UNA L'ASTIMA PERQUÈ NO ES PODEN MENJAR...) PER TAL DE RECUPERAR LA CREDIBILITAT.

AIXÍ LA HISTÒRIA VA ACABAR BÉ?

DEPEN DE COM HO MIREU... PERQUÈ LLAVORS, QUAN SEMBLAVA QUE LA COSA REVIFAVA, VA VENIR LA SOCARRIMADA UNIVERSAL QUE VA ACABAR AMB TOTS ELS MAMÍFERS I BÈSTIES GROSSES, MONES INCLOSES. I, VES PER ON, GRÀCIES A AIXO, ARA SOM NOSALTRES L'ESPECIE QUE DOMINA LA TERRA!!

I PER QUÈ VA VENIR LA SOCARRIMADA UNIVERSAL?

PEL MATEIX, PER LA COPDÍCIA DE LES MONES PARLADES QUE HO VAN CONTAMINAR TÒT I QUE VAN CANVIAR EL CLIMA FINS QUE ES VA SOCARRIMAR EL MÓN.

PETROLI! PETROLI!

DINERS! DINERS!

EREN BÈSTIES GROSSES LES MONES AQUELLES, PERÒ TIRANT A IMBÈCILS... ARA QUE, NO ES PENSI, JO TINC UNA COSINA QUE ES UNA LLAGOSTA I QUAN S'AJUNTEN AMB LES AMIGUES SON UNA PLAGA...

COMPTA AMB AQUESTA...

Activitats entorn a l'exposició

Acte inaugural

Dissabte 31 d'agost, a les 20 h, en el marc de la Festa Major d'Estiu 2019

Visites guiades de l'exposició

Diumenges 29 de setembre, 13 i 27 d'octubre, a les 11 h
Activitat gratuïta, cal inscripció prèvia al Museu

Presentació del llibre d'Ángel Sody

La Prensa y otras publicaciones periódicas en Santa Coloma de Gramenet. Un siglo de historia (1919-2019)

Divendres 20 de setembre, a les 19.30 h, al Centre d'Art de Can Sisteré, a càrrec del poeta Mateo Rello i de l'autor del llibre

Vermuts a la premsa

Taules rodones per debatre sobre periodisme de proximitat al Museu

Diumenge 29 de setembre, a les 12 h

Buscar la veritat. Periodisme en temps difícils

Antonio Franco Estadella
Primer director d'*El Periódico de Catalunya* i de l'edició catalana del diari *El País*.

Mayka Navarro
Periodista de *La Vanguardia* i col·laboradora de Tele 5. Pregonera de la Festa Major de Santa Coloma el 2018.

Joan Tudela
Periodista i escriptor. Va ser director de *Grama* i subdirector del setmanari *El Món*. Premi Ciutat de Barcelona de Periodisme.

José Antonio Mourenza
Periodista. Director de "La noche de los locos" a Ràdio Gramenet (1982). Cap d'Informatius de TVE a La Rioja. Redactor del programa "Cachitos".

Pedro Madueño
Fotoperiodista. Adjunt al director de *La Vanguardia*.

Moderador:
Pere Ferreres

Diumenge 13 d'octubre, a les 12 h

Amb ulls de dona. Lliçons de vida periodística

Cristina Puig
Periodista. Presentadora del programa FAQS de TV3.

Agustina Rico
Catedràtica de Llengua i Literatura Catalana. Va formar part de *Grama*, va ser corresponsal de premsa a diaris barcelonins (la primera a Santa Coloma del diari *Avui*) i professora de l'institut Puig Castellar.

Èrika Parlon
Periodista i Community Manager.

Anabel Vélez
Periodista, escriu sobre l'àmbit cultural. Autora del llibre *Mujeres del rock*.

Alicia Rodríguez
Periodista. Autora del llibre *Fénix*, una col·lecció de poemes vinculats a cançons.

Moderadora:
Odei A.-Etxearte

Diumenge 27 d'octubre, a les 12 h

Un ofici molt viu. Periodisme a Santa Coloma

Humbert Roma
Periodista. Va ser director de *Grama* (1972-76). Forma part del grup de periodistes Ramon Barnils. Col·laborador del diari digital *Tribuna Catalana*.

Xavier Sitjà
Periodista. Va ser corresponsal a Nova York i Moscou. Alcalde d'Esparreguera del 1999 al 2007. Va ser cofundador de les Emissores Municipals de Catalunya.

Josep Maria Roca
Periodista. Va formar part de *Grama*. Editor d'*El mirall.net*.

Dori Morillo
Periodista. Va formar part de *Grama*. Responsable del butlletí municipal *L'Ajuntament Informa*.

Josep Tordera
Periodista. Va formar part de *Grama* i del diari *El Periódico de Catalunya*.

José González
Periodista del diari *Sport*. Va ser director de la revista *Gramenet 2000*.

Moderador:
David Marín

“Donde hay vida, hay periodismo”

per

Víctor-M. Amela

Fotografía: Moisés Soler

Tengo 60 años.

Soy de Santa Coloma de Gramenet. Periodista, hoy en TVE-Catalunya. Estoy casado, sin hijos. ¿Política? Soy de izquierdas sin carnet. ¿Creencias? Respeto a los creyentes, mi abuela Rita lo era. Es un alto honor comisariar la exposición “En Portada. 100 anys de premsa a Santa Coloma de Gramenet (1919-2019)”, abierta al público en el Museu Torre Balldovina.

-¿De dónde viene usted?

-De los periódicos que traía mi padre a casa.

-¿Qué periódicos?

-“Noticiero Universal”. Y mi abuelo leía “La Vanguardia”, “Correo Catalán”, “Diario de Barcelona”...

-¿Quería ser periodista?

-Portero del Barça. Era fan de Sadurní, aún llevo su cromó en mi cartera. ¡Me presenté a unas pruebas! No resultó.

-¿Vivía usted en Santa Coloma?

-En Singuerlín, en la casita unifamiliar que se hizo mi abuelo Ramon, con “hortet”: ahí nació mi padre, y nació yo.

-¿Qué recuerdos guarda de esa niñez?

-Yo recogía fresitas... Y limones y nísperos. Había rosas. Y membrillos: mi abuela hacía compota. Y un palomar: yo acompañaba a mi abuelo a ganar sus trofeos con palomas.

-¿A qué más jugaba, en el barrio?

-Subía a una cuesta y me dejaba caer en bici, con los brazos abiertos. Me la regaló mi padre: su sueño infantil había sido tener bici...

-Mucho deporte, ¿no?

-Por eso me metí en el periodismo deportivo.

-¿Cómo fue?

-Un colega de bachillerato, Juan Miguel Díez de Ulzurrun, escribía en la revista “Grama”, nacida en 1969...

-¿Este año cumple 50 años!

-Hay que celebrarlo. Yo empecé en 1972, tenía 15 añitos y empecé a escribir de fútbol: como jugaba en el

Singuerlín, en mi primer artículo ¡le di estopa al Gramenet!

-¿Y qué pasó?

-¡Me prohibieron entrar en su campo! Mi jefe, Eugenio Madueño, tuvo que mediar y arreglamos el asunto... Yo emulaba el periodismo belicoso de Alex J. Botines.

-¿Qué otros periodistas ha admirado?

-Emilio Pérez de Rozas, Humbert Roma, Agustina Rico, Artur Torrents, Carlos Martín, Antonio Moñux, Fernando Martínez, Pedro Barthe, Franco Pinotti... Y el “mestre” Puyal: me preguntaba siempre por Santa Coloma, había pasado veranos de infancia junto a una tía, y hasta tuvo aquí una novietá...

-¿Y cómo vivió los años de la redacción de “Grama”?

-Con 15 años salía de noche de la redacción y veía pintadas: “Rojos”. Mis padres temían una agresión “ultra”, y me obligaban a volver acompañado por un adulto.

-¿Escribía mucho?

-Los Madueño, Joan Tudela, David Marín y yo éramos también corresponsales en diarios: escribí en “Noti”, en “4-2-4”, viajé por Europa... ¡Inolvidable mi primera crónica desde Bruselas, en 1978, un Anderlecht-Barça, con 20 años!

-¿Es el periodismo el mejor oficio del mundo, que decía García Márquez?

-No conozco otro, ¡y lo amo! Y adoro los textos largos, como dice José Martí Gómez.

-¿Pasó por muchas redacciones?

-“Diario de Barcelona”, “Revista Barcelonista”, “Radio Barcelona”,

“El País”, hasta que en 1984 recalé en TVE. Y ganamos un Ondas por la cobertura de los Juegos de Seúl, en 1988.

-¿Qué reportaje recuerda con orgullo?

-Un estudio japonés concluía que Santa Coloma era ejemplo de anti-ciudad, y entrevisté a Ricard Bofill, arquitecto, y le pregunté si veía solución. “Sí”, me esperanzó. “¿Cuál?”, repregunté. “¡La bomba atómica!”, sentenció.

-¿Y cómo ve hoy Santa Coloma?

-De 15.000 habitantes en 1900 saltó a 150.000 en 1980: fue cloaca a cielo abierto, ciudad sin ley... y hoy es hermosa, plural... ¡Es la capital mundial de la convivencia!

-Veo autoestima alta.

-¡Qué honor haber sido pregonero, en el 2004! Y qué orgullo ser patrono de la Fundació Tallers: ayuda a la inserción sociolaboral de personas con diversidad funcional.

-¿Qué artículo escribiría en favor de Santa Coloma?

-Uno reclamando parada del Tram-Besòs.

-Defina Santa Coloma con tres adjetivos.

-Viva. Divertida. Plural.

-¿Qué futuro le ve a la prensa y al periodismo?

-Siempre leeremos prensa de proximidad: quieres saber qué sucede cerca de ti. ¡Los colomenses anhelamos cada nuevo número d’“Elmirall.net”! Y siempre habrá gente queriendo que le cuenten qué le pasa a otra gente: ¡el periodismo jamás morirá! ¡Dónde hay vida, hay periodismo!